

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Сумський державний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

_____ А.В. Васильєв

05 липня 2019 р.

Введено в дію наказом ректора

№0513-І від 05 липня 2019 р.

Методична інструкція щодо перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень (версія 02)

{Із змінами, внесеними згідно з наказом №0825-І від 11.11.2019}

1. Загальні положення

1.1. Методична інструкція щодо перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень (далі – Інструкція) визначає процедуру проведення перевірки системами StrikePlagiarism та Unicheck (далі – Системи) робіт, визначених у п. 5 Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у Сумському державному університеті (далі – Положення). Наведені системи рекомендовані Міністерством освіти і науки України для використання в закладах вищої освіти на базі укладених з розробниками систем Меморандумів. Навчальні роботи (курсівні роботи (проекти), реферати тощо) можуть бути перевірені за допомогою програм, які знаходяться у відкритому доступі.

1.2. Технічним адміністратором та координатором використання Систем у Сумському державному університеті (далі – Університет, СумДУ) виступає бібліотека СумДУ.

1.3. Адміністратор створює облікові записи операторів Системи (призначених осіб, що здійснюють перевірку робіт) та розподіляє права на перевірку робіт на підставі службових записок за формою наведеною у Додатку 1. Службова записка може бути надіслана через Особистий кабінет відповідальної особи (<https://cabinet.sumdu.edu.ua>) або в сканованому варіанті на електронну пошту бібліотеки (info@library.sumdu.edu.ua).

1.4. Завданням Систем є визначення ступеня подібності академічного тексту до текстів документів, що містяться у внутрішніх базах даних Систем, СумДУ, університетів-партнерів та в Інтернеті. Системи надають інформацію, що дозволяє провести незалежну оцінку по відношенню до коректності запозичень, знайдених в проаналізованому тексті документа. Роботи, для яких виявлено високий або низький відсоток подібності, не можуть бути кваліфіковані як такі, що містять або не містять

МОН України	Методична інструкція	Стор. 2
СумДУ	щодо перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень	Версія 02

плагіат. Остаточне рішення щодо наявності у роботі ідей та наукових результатів, які отримані іншими авторами, та відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання приймається відповідальними за перевірку особами, визначеними у п. 5.1 Положення залежно від виду роботи. При прийнятті рішення щодо припустимої кількості текстових запозичень, за умови належного їх цитування, враховується специфіка роботи (галузь знань, спеціальність) та вид роботи (стаття, дисертація, кваліфікаційна робота тощо).

2. Порядок перевірки

2.1. Остаточний варіант роботи, наданої на перевірку щодо наявності текстових запозичень, має бути погоджений та підписаний автором та відповідальними за перевірку особами, визначеними у п. 5.1 Положення залежно від виду роботи. Студенти дистанційної форми навчання можуть подати роботу на перевірку через систему дистанційного навчання та/або корпоративну пошту до подання роботи у друкованому вигляді із особистим підписом.

2.2. Перед початком перевірки роботи на наявність текстових запозичень оператор Системи здійснює контроль ідентичності друкованої та електронної версій документу шляхом порівняння 10-ти будь-яких сторінок обох версій або усього документу у випадку, якщо його обсяг становить менше 10 сторінок.

2.3. У разі невідповідності друкованої та електронної версій робота повертається на доопрацювання.

2.4. У разі відповідності друкованої та електронної версій роботи оператор Системи проводить перевірку електронної версії документу на наявність текстових запозичень. За результатами перевірки роботи оператор Системи отримує Звіт подібності, що містить інформацію, яка вказує на наявність текстових запозичень з інших джерел.

2.4.1. Інтерпретація показників Звіту подібності системи StrikePlagiarism:

- коефіцієнт подібності № 1 – показник (у відсотках), що визначає рівень текстових запозичень, знайдених у певних джерелах (базах даних та Інтернеті), розраховується на підставі коротких словосполучень (мінімум 5 слів);
- коефіцієнт подібності № 2 – показник (у відсотках), що визначає рівень текстових запозичень, знайдених у певних джерелах (базах даних та Інтернеті), який розраховується на підставі словосполучень, довжина яких становить 25 слів;
- коефіцієнт цитувань – показник (у відсотках), що вказує на рівень процитованих текстових фрагментів у роботі;
- сигнал «Тривога!» – вказує на наявність у тексті знаків одного алфавіту, замінені схожими знаками іншого алфавіту. Велика кількість таких замінів може вказувати на спробу фальсифікувати результат перевірки з метою збільшення показників оригінальності роботи;
- сигнал «Білі знаки» - вказує на наявність у тексті прихованих символів (використання невидимих знаків між словами). Такі дії вказують на спробу

МОН України	Методична інструкція	Стор. 3
СумДУ	щодо перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень	Версія 02

фальсифікувати результат перевірки з метою збільшення показників оригінальності роботи;

- кількість точних співпадінь слів (фрагментів) та їх відсоткове відношення, знайдених за URL.

2.4.2. Інтерпретація показників Звіту подібності системи Unicheck:

- оригінальність – показник (у відсотках), що визначає рівень оригінального тексту за винятком запозичень, знайдених у певних джерелах (базах даних та Інтернеті);
- показник схожості – показник (у відсотках), що визначає рівень запозичень (кількість подібних слів становить більше 8 слів у фразі), знайдених у певних джерелах (базах даних та Інтернеті);
- джерела – кількість використаних джерел;
- кількість точних співпадінь слів (фрагментів) та їх відсоткове відношення, знайдених за URL.

2.5. У разі наявності сигналу «Тривога!» та «Білі знаки» (для системи StrikePlagiarism) робота обов'язково потребує додаткової перевірки наукового керівника або іншої відповідальної особи. При значенні коефіцієнта подібності № 1 вище 30% та/або коефіцієнта подібності № 2 вище 5% (для системи StrikePlagiarism) та/або показника схожості вище 35% (для системи Unicheck) особа, відповідальна за перевірку роботи, визначає доцільність її більш детального аналізу, у тому числі із залученням експертів.

2.6. Визначення допустимої норми текстових запозичень для наукових робіт, зазначених у п. 5 Положення, здійснюється із врахуванням загальносвітової практики без прив'язки до зазначених у п. 2.5 показників.

Звіти з виконання науково-дослідних робіт, що фінансуються за рахунок державного та/або місцевих бюджетів (далі – НДР), можуть бути компіляцією робіт (тез, статей, монографій, проміжних звітів з виконання НДР тощо), які були опубліковані за тематикою НДР в період її виконання, та не мати унікального тексту. Факт використання для підготовки звіту саме тих робіт, які опубліковані в період виконання НДР, встановлюється за результатами аналізу Звіту подібності відповідальними особами, які призначаються у встановленому п. 5 Положення порядку. Для таких звітів з виконання НДР зазначені в п. 2.5 показники не застосовуються.

{Пункт 2.6 доповнено новим абзацом згідно з наказом №0825-І від 11.11.2019}

2.7. Вчені ради інститутів (факультетів), за необхідності, своїм рішенням можуть встановлювати рекомендовані коефіцієнти подібності №№ 1, 2 (для системи StrikePlagiarism) та/або показника схожості (для системи Unicheck) для різних типів робіт відповідно до Положення.

2.8. Після здійснення перевірки роботи оператор Системи, за необхідності детальної перевірки, передає згенерований системою електронний Звіт подібності

МОН України	Методична інструкція	Стор. 4
СумДУ	щодо перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень	Версія 02

визначеній Положенням відповідальній за перевірку особі (залежно від типу роботи) на розгляд.

2.9. Усі запозичені фрагменти в роботі мають бути розглянуті на предмет коректності оформлення цитувань та посилань на першоджерела.

2.10. Висновок щодо наявності або відсутності ознак плагіату чи навмисних спотворень тексту зазначається вибором відповідного пункту Протоколу перевірки, що може бути завантажений у Системі. Шаблон Протоколу перевірки українською та англійською мовами наведено у Додатках 2-3. Протокол перевірки візується відповідальною за перевірку особою, визначеною Положенням (залежно від типу роботи), передається разом з роботою екзаменаційній комісії, головному редактору, секретарю спеціалізованої вченої ради до видавництва та зберігається в документах структурного підрозділу у встановленому порядку. Для навчальних робіт (курсіві роботи (проекти), реферати тощо) зберігання Протоколу перевірки в документах структурного підрозділу не є обов'язковим. Позитивний висновок щодо відсутності ознак плагіату для навчальних робіт може зазначатися керівником безпосередньо на титульному аркуші роботи.

2.11. У разі відхилення або направлення роботи на доопрацювання новий варіант роботи проходить повторну перевірку у визначені терміни згідно зазначеної вище процедури.

3. Прикінцеві положення

3.1 Інструкція вводиться в дію з наступного дня після його затвердження наказом ректора.

3.2 Зміни та доповнення до Інструкції можуть вноситися наказом ректора або наказом ректора за рішенням Вченої ради університету або відповідного дорадчого органу. У такому ж порядку Інструкція скасовується.

3.3 Відповідальність за актуалізацію Інструкції та контроль за виконанням його вимог несуть посадові особи університету відповідно до їх функціональних обов'язків.

Відповідальна за укладання інструкції:

Директор бібліотеки

Т. О. Маринич

ПОГОДЖЕНО:

Перший проректор

В. Д. Карпуша

Проректор з наукової роботи

А. М. Чорноус

Начальник ОМУ

В. Б. Юскаєв

Керівник групи

сприяння академічній доброчесності

А. Є. Артюхов

МОН України	Методична інструкція щодо перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень	Стор. 5
СумДУ	Додаток 1 – Шаблон Службової записки щодо створення та розподілу документів корпоративного акаунту в системі StrikePlagiarism/ UNICHECK	Версія 02

Шаблон за версією 02
Затверджено наказом ректора
№0513-I від 05.07.2019 р.

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(назва структурного підрозділу)¹⁾

Директору бібліотеки

(прізвище та ініціали)

СЛУЖБОВА ЗАПИСКА щодо створення корпоративного акаунту та розподілу документів в системах перевірки на плагіат

№ _____

від «__» _____ 20__ р.

Прошу зареєструвати корпоративний акаунт Оператора системи StrikePlagiarism / UNICHECK²⁾ та виділити документи для перевірки на текстові запозичення:

П.І.Б.	E-mail ³⁾	Підрозділ	Посада	Кількість документів ⁴⁾	Вид документів ⁵⁾

Контактна особа: П.І.Б. _____; тел. _____.

_____ (посада ініціатора службової записки)

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Примітки:

- 1) вказати повністю;
- 2) вибір системи StrikePlagiarism або UNICHECK здійснюється адміністратором систем в залежності від умов діючих угод;
- 3) вказати корпоративну e-mail адресу, на яку будуть надіслані інструкція та пароль доступу до корпоративного акаунту;
- 4) вказати кількість документів, що підлягають перевірці;
- 5) вказати вид документу: кваліфікаційна випускна робота, дисертація, підручник, навчальний посібник, монографія, стаття, тези або збірник тез конференції, звіт НДР, колекції матеріалів на ОСW, дистанційні курси тощо.

МОН України	Методична інструкція щодо перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень Додаток 2 – Шаблон Протоколу перевірки роботи	Стор. 6
СумДУ		Версія 02

Шаблон за версією 02
Затверджено наказом ректора
№0513-I від 05.07.2019 р.

ПРОТОКОЛ ПЕРЕВІРКИ РОБОТИ НА ПЛАГІАТ

Заявляю, що я ознайомився (-лась) з повним Звітом подібності, який був згенерований Системою щодо роботи (додається):

Автор: _____

Назва роботи: _____

Науковий керівник: _____

Підрозділ: _____
(кафедра, факультет (інститут), навчальна група (для осіб, що навчаються))

Тип роботи: _____
(кваліфікаційна робота, дисертація, підручник, посібник, монографія, стаття, тези, звіт НДР тощо)

StrikePlagiarism		Unicheck	
КП 1		Оригінальність	
КП 2		Схожість	
Тривога/Білі знаки	/		

Особа, відповідальна за перевірку: _____
(відповідно п.5.1 Положення)

Після проведеного мною аналізу Звіту подібності, констатую наступне:

- Запозичення, виявлені в роботі, оформлені коректно і не мають ознак плагіату.
- Виявлені в роботі запозичення не мають ознак плагіату, але їх надмірна кількість викликає сумніви щодо цінності роботи і відсутності самостійності її автора. Роботу направити доопрацювання.
- Виявлені в роботі запозичення є недобросовісними і мають ознаки плагіату або в ній містяться навмисні спотворення тексту, що вказують на спроби приховування недобросовісних запозичень.

Опис прийнятого рішення

_____ (прізвище та ініціали особи, відповідальної за перевірку)

_____ (підпис)

_____ 201_ р.

МОН України	Методична інструкція щодо перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень Додаток 3 – Шаблон Протоколу перевірки роботи	Стор. 7
СумДУ		Версія 02

Шаблон за версією 02
Затверджено наказом ректора
№0513-І від 05.07.2019 р.

PLAGIARISM CHECKING PROTOCOL

I declare that the full Similarity report generated by the Plagiarism Detection System regarding the work has been studied:

Author: _____

Work title: _____

Advisor: _____

Department: _____

(name of the faculty (institute), department, number of the group)

Document type: _____

(qualification paper, dissertation, textbook, monograph, article, abstracts, etc.)

StrikePlagiarism		Unicheck	
SC 1		Originality	
SC 2		Matches	
Alert/White signs	/		

Person responsible for checking: _____

According to the Similarity report analysis, I state the following:

- The mentions of others' ideas or results in the work are conscientious and have no signs of plagiarism.
- The mentions of others' ideas or results in the work have no signs of plagiarism, but their excessive quantity raises doubts in the relation of value of the work and the lack of independence of its author. In this connection, this work has to be reedited.
- The mentions of others' ideas or results in the work are unconscionable and have signs of plagiarism, or it contains the deliberate distortions of the text, indicating attempts to conceal the unfair borrowings.

Justification

(Person responsible for checking)

(Signature)

_____. _____ 201_ year